

Medlemmerne af det sagkyndige udvalg

Kommissorium for sagkyndigt udvalg til bedømmelse af Helmuth Nyborgs forskningsprojekt vedrørende kønsforskelle i intelligens.

Efter indstilling fra institutleder Jens Mammen, Psykologisk Institut har jeg under henvisning til bestemmelserne i Lov om Universiteter, § 16 besluttet at nedsætte et sagkyndigt udvalg med følgende sammensætning:

Professor Niels Keiding, Københavns Universitet
 Professor Jan-Eric Gustafsson, Göteborgs Universitet, og
 Professor Jens Ledet Jensen, Aarhus Universitet,

med sidstnævnte som formand.

Institutleder Jens Mammens indstilling er afgivet under henvisning til bestemmelserne i Lov om Universiteter § 17. Af bestemmelsen i § 17, stk. 4 fremgår, at *"Instituttlederen sikrer kvalitet og sammenhæng i instituttets forskning og undervisning"*. Af kommentaren til § 17, stk. 2. fremgår, at *"Instituttlederen skal følge den enkelte forskers publikationsvirksomhed og kvaliteten heraf, herunder overholdelse af universitetets videnskabetiske retningslinjer"*.

Udvalget bedes afgive sin udtalelse senest den 1. april 2006.

Al korrespondance mellem udvalget og universitetet (fakultet, institut og Helmuth Nyborg) skal dokumenteres skriftlig og sker gennem udvalgets formand og undertegnede.

Udvalget vil under sit arbejde have mulighed for at stille spørgsmål og rekvirere yderligere materiale, som måtte være i universitetets eller Helmuth Nyborgs besiddelse. Da udvalgets undersøgelse omfatter spørgsmål om kvaliteten af en videnskabelig medarbejders forskning og iagttagelse af videnskabetiske regler, gøres udvalgets medlemmer for en ordens skyld opmærksomme på, at udvalgets arbejde efter

DET
 SAMFUNDSVIDENSKABELIGE
 FAKULTET

Dekanen

Dato: 7. december 2005

J.nr: SAM-2005-602-002

CVR-nr:

Reference: tlp/ph

Direkte tlf: 8942 1410

E-post: dekan@sam.au.dk

Afsenders CVR-nr:

41-82-66-14

Det Samfundsvidenskabelige
 Fakultet

Aarhus Universitet

Bygning 1327, 3.

Nordre Ringgade

8000 Århus C

Tlf: 8942 1111

Fax: 8942 1540

E-post:

samfundsvidenskab@au.dk

Web:

www.samfundsvidenskab.au.dk

omstændighederne vil kunne indgå i grundlaget for eventuelle disciplinære foranstaltninger.

Udvalget vil kunne trække på universitetets forvaltningsmæssige og juridiske ekspertise. Hvis udvalget har behov for sekretærassistance, stiller universitetet denne til rådighed for udvalget.

Sagens baggrund:

Dr.phil. Helmuth Nyborg er siden den 1. marts 1994 tjenestemandsansat som professor i udviklingspsykologi ved Psykologisk Institut, Aarhus Universitet. I januar 2002 indledes et forløb, hvor Helmuth Nyborg meddeler sig til kolleger, offentligheden og videnskabelige forlag om resultaterne af en empirisk undersøgelse af kønsforskelle i intelligens, han har foretaget. Foruden egentlig publikation er der tale om fremlæggelse på kongres, pressemeddelelse, fremlæggelse på offentlig tilgængelig hjemmeside, indsendelse til forlag med henblik på publikation, samt materiale givet til pressen med henblik på meddelelse til offentligheden.

Som det vil fremgå af vedlagte brev [23] af den 23. november 2005 fra institutleder Jens Mammen, med bilag, har sagens forløb rejst alvorlig tvivl om, hvorvidt Helmuth Nyborgs forskningsprojekt og offentliggørelsen af dets resultater lever op til de krav om kvalitet og forskningsetik, som må forlanges efterlevet i medfør af hans ansættelse som professor ved Aarhus Universitet.

Spørgsmål til udvalget:

Udvalget anmodes om at foretage en vurdering af

de metoder, som Helmuth Nyborg har anvendt ved udvælgelsen og behandlingen af sine data, og dermed holdbarheden af de meddelte resultater

overensstemmelsen mellem, hvad Helmuth Nyborg har rapporteret til offentligheden og forlag, og den faktiske udvælgelse og behandling af data

Helmuth Nyborgs overholdelse af de krav, der efter udvalgets opfattelse gælder for sikring og fremlæggelse af datadokumentation for egne offentliggjorte videnskabelige resultater i en undersøgelse af denne karakter

Helmuth Nyborgs overholdelse af eventuelle andre krav til videnskabelig forskning, herunder offentliggørelse af dens resultater, som udvalget finder gældende for en undersøgelse af denne karakter.

Specielt vil det være ønskeligt, om udvalget kunne besvare nedenstående spørgsmål i relation til Helmuth Nyborgs forskningsprojekt.

Bilag [2] rummer Helmuth Nyborgs beskrivelse af hans "Skanderborgprojekts" design og testbatteri og af et tabelmateriale, der belyser kønsforskelle i intelligens hos den undersøgte population. Dette tabelmateriale har af Helmuth Nyborg været præsenteret på Second Annual Conference for Intelligence Research (ISIR) den 6.-8. december 2001 i Cleveland, Ohio. Materialet har desuden for de 52 såkaldte voksnes vedkommende været præsenteret på Helmuth Nyborgs offentligt tilgængelige hjemmeside den 9.-11. juni 2004, og materialet ligger endvidere til grund for resultaterne meddelt i Helmuth Nyborgs bog fra 2003 [3] afsnit 4.2.10, pp. 208-209, og for et manuskript [4] indsendt i januar 2004 med henblik på udgivelse i tidsskriftet *Personality and Individual Differences* (PAID). Desuden henvises der til materialet i den endelige udgave, august 2005, af artiklen i PAID [22]. Alle de tre sidstnævnte steder henvises - med mindre variationer i teksten - til tabelmaterialet [2] som:

Nyborg, H. (2001). Early sex differences in general and specific intelligence: Pitting biological against chronological age. Paper presented at the Second Annual Conference for Intelligence Research (ISIR). Cleveland, OH, December 6-8th.

Helmuth Nyborg har til Psykologisk Institut indleveret en diskette [8] med bl.a. en fil *Children incomplete data set N=325 with id and Sex.sta*, der i format til Statistica Spreadsheet rummer de data, der ligger til grund for Tabel 3 og Figur 7 i ovennævnte materiale [2]. Disse data er efterfølgende af instituttet konverteret først til en Excel-fil og dernæst til en pdf-fil m.h.p. at tilvejebringe en læselig udskrift [9, children 325]. På udskriften har institutleder Jens Mammen med håndskrift angivet, hvilke undergrupper i designet dataene stammer fra.

De nævnte angivelser påført med håndskrift er baseret på en af institutleder Jens Mammen udarbejdet skematisk oversigt [13], der igen bygger på oplysninger fra Helmuth Nyborg [10] om det realiserede design sammenholdt med datafilerne på den nævnte diskette [8] og et dataark [12] vedr. første tværnsnitsundersøgelse "fase 0".

I Tabel 3 og Figur 7 i bilag [2] og i manuskriptet [4], p. 8, angives antallet af undersøgte børn mellem 8 og 14 år til at være 325. *Hvorledes forholder dette sig til det ifølge Helmuth Nyborg anvendte datamateriale [9, children 325]?*

I [6, 7, 19, 20] med henvisning til [0] beskriver Helmuth Nyborg den anvendte beregningsmetode, der fører fra datamaterialet [9, children 325] til Tabel 3 og Figur 7 i [2], herunder anvendelsen af "mean-substitution". *Findes denne metode ud fra sædvanlige standarder for forsvarlig anvendelse af statistiske metoder at være anvendelig på et datamateriale som det foreliggende?*

I [7] beskriver Helmuth Nyborg en regnefejl, som er indgået i hans beregninger af tabelmaterialet i [2]. *Er det muligt - eventuelt med assistance fra Helmuth Nyborg - ved anvendelse af den af Helmuth Nyborg beskrevne beregningsmetode og den af ham i [7] beskrevne regnefejl at rekonstruere Tabel 3 og Figur 7 i [2] ud fra datamaterialet i [9, children 325]?*

Den 13. oktober til 5. december 2004 (ca.) [5] og fra den 5. december 2004 (ca.) [6] har Helmuth Nyborg på sin offentligt tilgængelige hjemmeside lagt korrigerede beregninger. Helmuth Nyborg har på den til instituttet indleverede diskette [8] en fil *Children complete data set N=119 with id and Sex.sta*, der angives at rumme datamaterialet, der ligger til grund for beregningerne. Denne fil er af instituttet via en Excel-fil konverteret til en pdf-fil m.h.p. udskrift [9, children 119], igen forsynet med håndskrevne kommentarer ud fra [13]. *Er det muligt - eventuelt med assistance fra Helmuth Nyborg - ved anvendelse af den af Helmuth Nyborg angivne beregningsmetode, og nu uden den omtalte regnefejl, at rekonstruere tabelmaterialet i [5], Table 1 og Figure 1, og i [6], s. 2, 3 og 7, herunder den korte omtale af resultaterne i [22], p. 506, ud fra datamaterialet i [9, children 119]?*

Er det helt tilsvarende muligt - eventuelt med assistance fra Helmuth Nyborg - ved anvendelsen af Helmuth Nyborgs angivne beregningsmetode at rekonstruere tabelmaterialet i [5], Table 2 og Figure 1, i [6], s. 5, 6 og 7, og i [22], Table 1, Table 2 og Fig. 1, ud fra datamaterialet i [9, adult 62], jf. filen Adult complete data set N=62 with id and sex.sta på disketten [8]? (I figurerne indgår også data fra de 119 børn).

Helmuth Nyborg angiver, at Tabel 4 og Figur 8 i [2] er beregnet ved den af ham beskrevne beregningsmetode, men med den angivne regnefejl, ud fra 52 voksne, der er et subsample af de 62 voksne i datamaterialet [9, adult 62]. *Kan det ud fra denne oplysning vurderes, hvorvidt de 52 voksne er et tilfældigt udvalgt subsample af de 62 voksne?*

Helmuth Nyborg angiver, at han inden for rammerne af sit totale design og det oprindeligt indsamlede protokolmateriale løbende inddrager flere og flere personer og data i sine beregninger. *Lever denne metode og den måde, hvorpå den ifølge [10] og referaterne af møder med Helmuth Nyborg den 18. marts 2005 [11] og den 26. april 2005 [14] samt efterfølgende korrespondance [15, 16, 17, 19, 20] administreres, op til kravene om objektiv og neutral udvælgelse af subsamples og til de sædvanlige forventninger om gennemsigtighed ved udvælgelsen af subsamples?*

Kan det antages, at man ved anvendelsen af sædvanlig omhu i omgangen med protokolmateriale [8a] og datamateriale vil kunne komme i en situation som den af Helmuth Nyborg i referaterne [11, 14] og efterfølgende korrespondance [15, 16, 17, 19, 20] beskrevne, når han forklarer, hvorledes dataene for de oprindelige 52 undersøgte voksne personer ikke kan udsondres fra de nu foreliggende data for 62 undersøgte personer og heller ikke på anden vis kan gendannes?

Er det i overensstemmelse med sædvanlig videnskabelig praksis, når en regnefejl i offentliggjorte resultater skal korrigeres, at man - som det synes i Helmuth Nyborgs tilfælde - ikke gennemfører og offentliggør en korrekt beregning ud fra det oprindelige datamateriale?

I bogen [3] fremsætter Helmuth Nyborg i afsnit 4.2.10, pp. 208-209, en række udsagn om sin empiriske undersøgelse af kønsforskelle i intelligens, bl.a. følgende: "*Data on children participating in the cross-sectional parts of the study were included in the present analysis, as were data on children participating in the longitudinal part of the study, but who had been examined only once. The particular selection procedure resulted in a total of 376 children and adults, with an identical number of girls and boys in each category. All subjects were exposed to a large and varied battery of 20 or 21 ability tests*" [mine fremhævninger]. Der henvises p. 208 og i referencelisten p. 221 til (Nyborg, 2001), der er materialet fremlagt i december 2001 på ISIR konferencen [2]. Endvidere henvises p. 208 og i referencelisten p. 221 til Nyborg (2003), der er en tidligere udgave af [4].

I artiklen [4] indsendt til forlaget PAID fremsætter Helmuth Nyborg ligeledes en række udsagn om sin undersøgelse. Der henvises som dokumentation p. 4 og to steder i Table 3, samt i referencelisten p. 20, til (Nyborg, 2001), dvs. [2]. På p. 8 omtales kort resultaterne fra "*cohort-sequential data for the 325 8-14 year old boys and girls*".

Udvalget bedes vurdere, hvilket grundlag for de udsagn, der fremsættes i bogen [3] afsnit 4.2.10, pp. 208-209 og i manuskriptet [4], der er i det materiale, Helmuth Nyborg har stillet til rådighed, herunder i de oplysninger, han giver i referaterne [11, 14] og i den efterfølgende korrespondance [15, 16, 17, 19, 20].

Med venlig hilsen

Tom Latrup-Pedersen
dekan

DET
SAMFUNDSVIDENSKABELIGE
FAKULTET

Bilag (nummereret kronologisk i forhold til bilagenes tilgængelighed):

[0] Jensen, A. R. (1998). *The g factor: The science of mental ability*, Westport, CT: Praeger

[1] Pressemeddelelse udsendt af Helmuth Nyborg som mail den 19. januar 2002, kl. 16:05, til Danmarks Radio, journalist Jette Aaes på Jyllandsposten, journalist Nils Thorsen på Politiken, Ritzaus Bureau og institutleder Jens Mammen, Psykologisk Institut.

[2] Materiale (10 sider) oprindeligt indleveret af Helmuth Nyborg til Psykologisk Institut den 23. januar 2002.

[3] Nyborg, H. (ed.)(2003). *The scientific study of general intelligence: Tribute to Arthur R. Jensen*. Oxford: Pergamon/Elsevier Press.

[4] Manuskript af Helmuth Nyborg, dateret den 5. januar 2004, med titlen "Sex-related differences in general intelligence g, brain size, and social status", indsendt til tidsskriftet *Personality and Individual Differences* (PAID).

[5] Fem sider med materiale offentligt tilgængelige på Helmuth Nyborgs hjemmeside via Psykologisk Instituts hjemmeside fra den 13. oktober (evt. lidt før) til den 5. december 2004 (evt. lidt før).

[6] Materiale lagt den 5. december 2004 (evt. lidt før) offentligt tilgængeligt på Helmuth Nyborgs hjemmeside via Psykologisk Instituts hjemmeside under linket "Analysis of sex differences".

[7] Brev af den 31. januar 2005 fra Helmuth Nyborg til institutleder Jens Mammen med kopi til dekan Tom Latrup-Pedersen og rektor Niels Chr. Sidenius.

[8] Diskette modtaget den 3. marts 2005 fra Helmuth Nyborg, indeholdende fire filer. De tre af disse er datafiler læsbare med programmet Statistica Spreadsheet, nemlig: "Children complete data set N=119 with id and Sex.sta", "Children incomplete data set N=325 with id and Sex.sta" og "Adult complete data set N=62 with id and sex.sta". Den sidste fil er en tekstfil "Note.doc". Psykologisk Institut har konverteret de tre datafiler til

læsbare Excel-filer, henholdsvis: "Children_complete119_Sex.xls", "Children_incomplete325_Sex.xls" og "Adult_sex.xls". Disse er igen konverteret til tilsvarende pdf-filer egnede til udskrift. Se bilag [9].

[8a] To arkivskabe med protokolmateriale indleveret den 7. og 8. marts 2005 på Psykologisk Instituts sekretariat.

[9] Tre udskrifter [9, children 325], [9, children 119] og [9, adult 62] af pdf-filer, jfr. de tilsvarende tre datafiler på disketten [8], påført institutleder Jens Mammens håndskrevne notater.

[10] Brev dateret den 14. marts 2005 fra Helmuth Nyborg til institutleder Jens Mammen.

[11] Referat af møde med Helmuth Nyborg og dekan Tom Latrup-Pedersen den 18. marts 2005, kl. 8.30, en tegning dateret den 18. marts 2005, samt en kopi af Helmuth Nyborgs brev den 14. marts 2005 til institutleder Jens Mammen [10].

[12] Fire sider med datamateriale indleveret den 9. april 2005. Ifølge Helmuth Nyborg indeholder materialet data fra "fase 0", dvs. tværsnitsundersøgelsen i 1976.

[13] Skematisk oversigt over undersøgelsens design og personidentifikationsnumre, udarbejdet af institutleder Jens Mammen og brugt som grundlag for de håndskrevne notater i [9].

[14] Udkast til referat af møde med Helmuth Nyborg, dekan Tom Latrup-Pedersen og institutleder Jens Mammen den 26. april 2005 ("PAID" er fejlagtigt angivet som "PAIS").

[15] Brev den 8. maj 2005 fra Helmuth Nyborg til dekan Tom Latrup-Pedersen, med fire bilag.

[16] Brev den 23. maj 2005 fra dekan Tom Latrup-Pedersen til Helmuth Nyborg.

[17] Brev den 27. maj 2005 fra institutleder Jens Mammen til Helmuth Nyborg.

[18] Brev den 30. maj 2005 fra dekan Tom Latrup-Pedersen til Helmuth Nyborg.

[19] Mail den 7. juni 2005 kl. 10:01 fra Helmuth Nyborg til dekan Tom Latrup-Pedersen, med et bilag.

[20] Mail den 9. juni 2005 kl. 10:37 fra Helmuth Nyborg til dekan Tom Latrup-Pedersen.

A A R H U S U N I V E R S I T E T

[21] Brev den 13. juni 2005 fra dekan Tom Latrup-Pedersen til Helmuth Nyborg. (Læs "algoritme" i stedet for "logaritme").

[22] Nyborg, H. (2005). Sex-related differences in general intelligence g , brain size, and social status. *Personality and Individual Differences*, 39 (Issue 3, August), 497-509. Ifølge forlagets oplysninger siden 8. juni 2005 tilgængelig online og som fil *sdarticle.pdf* på nedenstående netadresse:

http://www.sciencedirect.com/science?_ob=JournalURL&_cdi=5897&_auth=y&_acct=C000050221&_version=1&_urlVersion=0&_userid=10&md5=30a0af15b95cc8f39bd3013df0c521c9

[23] Brev af den 23. november 2005 fra institutleder Jens Mammen med gennemgang af sagen og anmodning om nedsættelse af bedømmelsesudvalg.

DET
SAMFUNDSDVIDENSKABELIGE
FAKULTET